

Nr. 2026/ 29.03.2018

Domnule Rector,

Urmare la adresa Rectoratului Universității din Craiova, nr. 1512/12.03.2018,

Având în vedere adresa nr. 15365/08.03.2018 a Direcției Generale Învățământ Universitar a Ministerului Educației Naționale,

În temeiul art. 14 alin. (2) lit. a din Anexa nr. 2 la Ordinul MEN nr. 3482/24.03.2016,

Comisia de Etică a Universității din Craiova formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la sesizarea privind existența unei suspiciuni de plagiat în cazul tezei de doctorat elaborată de Petcu S. Cristian Vasile și susținută la Universitatea din Craiova în anul 2010.

I. Obiectul sesizării

În sesizarea înregistrată la U.E.F.I.S.C.D.I. cu numărul 570/28.02.2018, transmisă către C.N.A.D.T.C.U. în vederea demarării procesului de analizare și soluționare a acesteia și, respectiv, către Universitatea din Craiova în vederea analizării tezei de doctorat pe baza căreia s-a acordat titlul de doctor și formulării unui punct de vedere cu privire la soluționarea sesizării, se susține că teza în teologie elaborată de domnul Petcu Cristian Vasile conține, pe de o parte, un

număr semnificativ de mare de texte plagiate și, pe de altă parte, texte autoplagiate din teza de doctorat în istorie susținută în anul 2009 la Universitatea Valahia din Târgoviște.

II. Apărarea persoanei acuzate de plagiat și autoplăgiat

Auditat în ședința din 20 martie 2018, domnul Petcu Cristian Vasile a respins acuzațiile de plagiat, afirmând că „preluarea ideilor, argumentelor ce aparțin unui autor s-a realizat de multe ori prin parafrazare, prin reproducerea cu propriile cuvinte sau prin citare indirectă, însă întotdeauna indicând sursa folosită.”

În ceea ce privește autoplağıatul, a menționat că întrucât teza în teologie „Organizarea Bisericii Ortodoxe Române în perioada interbelică (1918-1940) și bazele ei canonice” și teza în istorie intitulată „Guvernarea Miron Cristea” se referă la evenimente petrecute în același interval de timp, „acest lucru a făcut ca o serie de teme majore, cum ar fi cele referitoare la unificarea bisericească după 1918, înființarea Patriarhiei, legile și Statutul B.O.R., organizarea administrativă, raportul cu celelalte biserici... să fie foarte greu de evitat pentru a nu se suprapune în cele două lucrări”. Pe de altă parte, a precizat că ulterior susținerii tezei în teologie, respectiv în anul 2010, a „procedat la o revizuire integrală a lucrării, astfel încât toate acele pasaje care apăreau ca fiind integral citate în ambele lucrări au fost îndepărtate din lucrarea „Organizarea BOR în perioada interbelică (1918-1940) și bazele ei canonice”, pe care a publicat-o, tradusă în limba engleză, în anul 2013.

III. Materialele aflate la dispoziția Comisiei de Etică

În vederea formulării punctului de vedere solicitat, Comisia de Etică a avut la dispoziție următoarele documente: a) sesizarea înregistrată la Ministerul Educației Naționale – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării și Inovării (U.E.F.I.S.C.D.I.) sub numărul 573/28.02.2018; b) teza de doctorat în teologie susținută la Universitatea din Craiova în anul 2010; c) teza de doctorat în istorie susținută la Universitatea „Valahia” din Târgoviște în anul 2009 sub forma cărții „Cristian Vasile Petcu, *Guvernarea Miron Cristea*, Editura Enciclopedică, București, 2009”; d) referatul analitic privitor la proiectul de teză de doctorat pentru obținerea titlului de doctor în teologie întocmit de conducătorul de doctorat; e) raportul de similitudini asupra tezei de doctorat intitulată „Organizarea BOR în perioada

interbelică (1918-1940) și bazele ei canonice” (cu rezultatul: Coeficient 1: 5,1%. Coeficient 2: 1,5%); f) sesizarea adresată U.E.F.I.S.C.D.I. adnotată de Petcu Cristian Vasile (cu indicarea pasajelor din teza de doctorat în teologie care nu se mai regăsesc în lucrarea publicată în anul 2013); g) exemplarul în limba română al cărții în limba engleză publicate în anul 2013.

IV. Constatările Comisiei de Etică

1. Referitor la acuzația de plagiat

În sesizare sunt indicate a fi plagiate în teza de doctorat în teologie un număr de 149 de fragmente. Examinând fiecare fragment, Comisia a constatat următoarele:

a) Un număr de 59 de fragmente sunt plagiate fie prin preluarea *ad litteram* a textului, fără indicarea sursei, fie, cel mai frecvent, prin parafrasare incorectă, schimbându-se câteva cuvinte sau ordinea acestora, dar păstrându-se ideile și argumentele autorului plagiat, neindicat însă ca sursă la locul în care se face parafrasarea, creându-se astfel falsa impresie că textul respectiv ar aparține autorului tezei.

Cele 59 de fragmente plagiate în modalitățile arătate mai sus sunt localizate în teză la paginile: 23, 33, 34, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 55, 59, 60, 65, 66, 85-86, 93, 109-110, 114, 115, 116, 122, 125, 136, 137, 149-150, 150, 151, 157, 158, 161, 162, 164-165, 165, 166, 169, 170, 170-171, 174, 175, 183, 184.

Exemple de parafrasare incorectă:

- *Biserica simțea nevoia ca în fruntea ei să fie ales un ierarh de o forță morală și de o autoritate pe care nimeni să nu le poată contesta* (p. 23, nu se indică sursa), respectiv: „s-a simțit nevoia ca în fruntea bisericii să fie ales un ierarh de o forță morală și de o autoritate pe care nimeni să n-o poată contesta” (sursa necitată);

- *cele mai însemnate jertfe materiale, mai ales pentru sprijinirea și chiar salvarea a numeroase așezăminte bisericesti ortodoxe din Balcani și Oriental Apropiat căzute sub dominația otomană* (p. 33, nu se indică sursa), respectiv „cele mai însemnate jertfe materiale, pentru sprijinirea și chiar salvarea atâtior așezăminte bisericesti ortodoxe din Balcani și Oriental Apropiat căzute sub dominație otomană” (sursa necitată); este de menționat că textul

exemplificativ face parte dintr-un paragraf care conține 99 de cuvinte preluate fără a indica sursa, „contribuția originală” a autorului tezei reducându-se la adăugarea cuvintelor „mai ales” și la înlocuirea din textul-sursă a cuvântului „atât” cu „numeroase” și a cuvântului „dominație” cu „dominația”; de asemenea, semnificativ pentru modul în care procedează autorul tezei este și faptul că după cele 99 de cuvinte urmează un text din 15 cuvinte, citat corect, cu ghilimele și indicarea autorului citat, respectiv Mircea Păcurariu, astfel că cititorul este indus în eroare fiind convins că textul alcătuit din cele 99 de cuvinte este creația autorului tezei, deși în realitate, aparține integral autorului citat numai pentru 15 cuvinte; semnalăm că această modalitate de plagiat se repetă de câteva zeci de ori;

- *În cursul anului 1924, mai spre sfârșitul lui, cererile de înființare a Patriarhiei au devenit tot mai stăruitoare, aproape generalizându-se în sânul credincioșilor ortodocși români* (p. 34, nu se indică sursa), respectiv: „În cursul anului 1924, mai spre sfârșitul lui, astfel de cereri au devenit tot mai stăruitoare, aproape generalizându-se în sânul credincioșilor ortodocși români” (sursa necitată);

- *După exprimarea Sfântului Sinod a votului, arhiepiscopul Gurie s-a retras de la președinția ședinței, locul lui fiind luat de patriarhul primat Miron* (p. 37, nu se indică sursa), respectiv: „După exprimarea în Sfântul Sinod a votului, arhiepiscopul Gurie s-a retras de la președinția ședinței, trecând în locu-i primatul Miron” (sursa necitată);

- *Proiectul a fost aprobat de Senat....*(p. 38, nu se indică sursa), respectiv: „Proiectul a fost primit de Senat....” (sursa necitată);

- *Către sfârșitul lunii septembrie din anul 1925, o delegație specială a Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, alcătuită din mitropolitii Ioachim al Calcedonului și Ghermanos al Sardearului și primul dragoman al patriarhiei, Spiru Constantindis, au venit la București să aducă actul de recunoaștere a noii patriarhii ortodoxe* (p. 39, nu se indică sursa), respectiv: „Către sfârșitul lunii septembrie din anul 1925, o delegație specială a Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, alcătuită din mitropolitii Ioachim al Halcedonului și Ghermanos al Sardeonului și primul dragoman al patriarhiei, Sp. Constantindis, a venit la București să aducă tomusul de recunoaștere a noii patriarhii ortodoxe” (sursa necitată);

- ...va păstori foarte puțin, căci în 1940, în urma Dictatului de la Viena, a fost nevoie să-și părăsească eparhia (p. 115, nu se indică sursa), respectiv: „a păstorit foarte puțin, căci în 1940, în urma Diktatului de la Viena a trebuit să-și părăsească eparhia” (sursa necitată);
- *Judecățile lui Miron Cristea cu privire la caracterul național al Bisericii Ortodoxe Române și la caracterul internațional Bisericii Greco-Catolice sunt revelatoare asupra situației și raporturilor dintre ele* (p. 161, nu se indică sursa), respectiv: „Judecățile de valoare ale lui E. Miron Cristea cu privire la caracterul național al Bisericii Ortodoxe Române și la „caracterul internațional” al Bisericii greco-catolice ... sunt revelatoare asupra situației și raporturilor dintre ele” (sursa necitată);
- *Când spunea aceste lucruri în ședința comună a Camerei și Senatului din 10/23 februarie 1923, doar la câțiva ani după Pacea de la Trianon era un act nu lipsit de îndrăzneală și răspundere* (p. 161, nu se indică sursa), respectiv: „Când spunea aceste lucruri în ședința comună a Camerei și Senatului din 10/23 februarie 1923, era la câțiva ani după Pacea de la Trianon și nu era lipsit de îndrăzneală și răspundere” (sursa necitată);
- *El își exprimase punctul de vedere în legătură cu încheierea unui Concordat încă din 1921 într-un discurs ținut în Senat. El arăta atunci că românii sunt toleranți, dar n-ar fi drept să accepte ceva ce ar fi împotriva intereselor lor. De asemenea, el a atras atenția că în România s-a practicat adesea „o mică indoială” în ceea ce privește „controlul cultului străinilor”* - (p. 162, nu se indică sursa), respectiv: „... își spusese părerea în legătură cu încheierea unui Concordat încă din 1921 într-un discurs ținut în Senat. El a arătat că românii sunt toleranți, dar n-ar fi drept să accepte ceva ce ar fi împotriva intereselor lor. Cu toată delicatețea, el a atras atenția că în România s-a practicat adesea „o mică indolență” în ceea ce privește „controlul cultelor străine”” (sursa necitată).

Și exemplele pot continua.

b) Un număr de 80 de fragmente sunt încadrate la granița între plagiat și cvasiplagiat. Este vorba de texte preluate *ad litteram*, fără ghilimele, dar în final se indică sursa. La o primă vedere s-ar părea că autorului i-ar fi imputabilă „doar” o conduită științifică deficitară. Deoarece însă, aşa cum rezultă din cuprinsul tezei, autorul nu este un necunosător al bunelor practici în elaborarea unei lucrări științifice – doavadă în acest sens fiind faptul că uneori citează corect, cu ghilimele -, nerecurgerea la ghilimele este de natură să creeze pentru cititor o stare de confuzie în

privința atribuirii paternității respectivelor texte, lăsându-se impresia că ideea, informația ca atare aparține autorului citat, dar redactarea ca materializare a ideii, a informației ar aparține autorului tezei. Or se constată că în toate aceste 80 de fragmente niciun cuvânt nu aparține autorului tezei. Întrucât însăși frazarea constituie o marcă de originalitate, preluarea în teza de doctorat fără ghilimele și fără absolut nicio contribuție creatoare din partea doctorandului a 80 de fragmente de texte este inacceptabilă din punctul de vedere al respectării standardelor de calitate sau de etică profesională și, în cele din urmă, raportat și la proporția la care se recurge, este tot plagiat.

Cele 80 de fragmente sunt localizate în teza de doctorat la paginile: 23, 34-35, 35, 37, 38, 42, 43, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 86, 89, 90-91, 91, 92-93, 93, 100, 104, 105, 108-109, 125, 130, 132, 133, 134, 137, 141, 148, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 158, 168-169, 169, 171, 172, 177, 182, 182-183, 183, 186, 187.

c) Comisia apreciază ca nejustificată acuzația de plagiat în privința a 10 fragmente, considerând că în cazul a 6 fragmente localizate la paginile 114 (două fragmente), 115, 174, 175 și 182 nu se impunea citarea, textele făcând parte din patrimoniul cunoașterii comune, iar în cazul altor 4 fragmente localizate la paginile 38, 158, 158 *ad notam* și 182 citarea s-a făcut corect.

2. Referitor la acuzația de autoplagiat, Comisia constată că este pe deplin întemeiată, din examinarea tezei de doctorat în teologie și a tezei de doctorat în istorie publicată la Editura Enciclopedică în anul 2009 rezultând un autoplagiat de proporții, respectiv:

- paginile 33-40 teză corespund cu paginile 142-152 carte;
- pp. 42-45 teză, cu pp. 152-156 carte;
- pp. 121 *infine* – 123 teză, cu pp. 180-182 carte;
- p. 127 teză, cu p. 183 carte;
- pp. 136-137 teză, cu pp. 166-168 carte;
- pp. 138-142 teză, cu pp. 168-173 carte;
- pp. 143-144 teză, cu pp. 201-203 carte;
- pp. 146-147 teză, cu pp. 203-205 carte
- pp. 148-150 teză, cu pp. 205-208 carte;
- pp. 159-164 teză, cu pp. 188-195 carte;

- p. 166 teză, cu p. 198 carte;
- p. 167 teză, cu pp. 198-199 carte;
- p. 169 teză, cu p. 199 carte;
- pp. 170-171 teză, cu pp. 199-200 carte.

Cumulate, sunt 32 de pagini autoplagiate ceea ce reprezintă 17% din conținutul tezei de doctorat (exclusiv bibliografia și anexele).

Apărarea formulată de domnul Petcu Cristian Vasile în sensul că, pe de o parte, din cauza interferării subiectelor celor două teze de doctorat era aproape inevitabilă suprapunerea unor teme majore și, pe de altă parte, că „toate acele pasaje care apăreau ca fiind integral citate în ambele lucrări au fost îndepărtate” din teza de doctorat cu ocazia publicării în anul 2013, este contradictorie și superfluă.

Comisia constată astfel că însuși gestul autorului tezei de doctorat de a elimina cu ocazia publicării toate textele autoplagiate reprezintă, pe lângă recunoașterea implicită a autoplagiatului, dovada că nu era absolută necesară includerea în teza de doctorat în teologie a textelor respective.

De asemenea, Comisia nu poate lua în considerare ca o cauză exoneratoare de răspundere faptul că autorul a eliminat toate pasajele autoplagiate, deoarece Comisia fiind sesizată în temeiul dispozițiilor cuprinse în Anexa nr. 2 la Ordinul M.E.N.C.Ş. nr. 3482/2016 analizează teza de doctorat în teologie susținută în anul 2010 și nu cartea publicată în anul 2013.

Deși autoplagiatul constituie o abatere de la standardele de calitate sau de etică profesională mai puțin gravă decât plagiul, inclus de multe ori în practicile de conduită științifică deficitară, Comisia reține că în această cauză există circumstanțe agravante determinate de ponderea sa (aproape o cincime din conținutul propriu-zis al tezei) și de scopul în care a fost comis, și anume, facilitarea prin încălcarea normelor de etică profesională a dobândirii unui titlu științific generator, la rândul său, de obținerea unor poziții academice și a altor beneficii.

3. Observații generale

Comisia constată că în elaborarea tezei de doctorat „Organizarea Bisericii Ortodoxe Române în perioada interbelică (1918-1940) și bazele ei canonice” domnul Petcu Cristian Vasile

a săvârșit în mod deliberat și repetitiv peste o sută de acte de plagiat și autoplagiat care se regăsesc în toate capitolele tezei.

V. Punctul de vedere al Comisiei de Etică

Având în vedere considerențele expuse la pct. IV, Comisia de Etică a Universității din Craiova întrunită în ședință la 26 martie 2018 a decis cu majoritate de voturi să propună retragerea titlului de doctor în teologie acordat domnului Petcu S. Cristian Vasile prin O.M. nr. 5729/24.11.2010.

Cu deosebită considerație,

PREȘEDINTELE COMISIE DE ETICĂ,

Prof. univ. dr. Teodor SÂMBRIAN

